

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadja:
VÉSEI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapest 8, vidéken 10 fillér.

Utazás egy fölirat körül.

Budapest, október 18.

Petár szerb király levizsgázott. Meg kellett neki felelni arra a kérdésre, hogy hol is van a szerb nemzeti hadsereg. De egy király vizsgája nem olyan egyszerű, mint akármelyik közönséges halandóé. Fölteszik neki a kérdést akkor, mikor trónralép, s ő megfelelrá a legelső trónbeszédében. A szerb vizsgáló bizottság természetesen arra a kérdésre várt legelső sorban feleletet, hogy hogyan is áll a király a hadsereggel. A többi mellékes. Nemcsak Szerbiában, de egyebütt is. Tehát: „Hol is áll a szerb hadsereg?” Nem oly egyszerű kérdés. Nem olyan, mint például ez: mi mosolyog Görögország fölött? Mert erre minden gimnázista azt mondja, hogy „örökké kék ég”.

Hol is áll a szerb hadsereg? Igenis, hol áll? Fontos kérdés. Világra szóló kérdés, melyre Petár király nem tudott egyszerre megfelelni. Gondolkozott, hogy mit is mondjon. Azt mondja, hogy véráztatta talajon áll? Vagy a züllés szelén? A cenzorai irgalmatlannal megbuktatták volna. Ha semmit sem felel, akkor detto megbukik, mert nem fogadták volna el azt a felfogását, hogy tudta, de elfelejtette.

Hát felelnie kellett valamit. Ügyesen kivágta magát s azt mondta trónbeszédében, hogy a hadsereg ezentul is úgy fogja élvezni a nép bizalmát, mint ezelőtt. A cenzorok összenéztek, mert a felelet nem volt szabatos. Lehetett úgy is érteni, hogy a királygyilkosság után is oly bizalma lesz a népek a hadsereghez, mint a királygyilkosság előtt. A felelet nem volt egészen kielégítő, pedig lehetetlen, hogy a király fényesen le ne tegye az elméleti

vizsgát. Olyan tanulónak, aki király, nem szabad a renoméjét rontani.

A cenzorok tehát sugtak neki, mint ez előkelő tanulóknál szokás. A felelet csak a szkupstina iménti válaszfeliratában tisztázódott egészen, mert egy király vizsgája nem pár negyedórai firtatásnak a dolga. A király összes felelete az volt: ezentul úgy, mint ezelőtt. A válaszfölirat azonban áradozva vette tudomásul, hogy a király szavai szerint „a szerb hadsereg a föladata magaslatán áll”.

— Ugy-e, így akarta magát kifejezni felséged, ha nem is egészen ezeket a szavakat használta?

Persze, hogy így akarta. Dehogyan is volt neki más meggyőződése. S most, miután meggyőződése a szkupstina segítségével tisztázva van, legalább tudja mihez tartani magát ezentul. Ez pedig tiszta haszon, mert sok fejtöréstől megkíméli. De csak próbálna meg nem ehhez a meggyőződéshez tartani magát!

Amint ezekből látszik, a király értelmes fölfogású, jó tanuló. A jó tanulóra pedig szeretetteljes gondallal vigyáz a vizsgáló-bizottság. Ne félj, Petár, nem hagyunk el. Látjuk, hogy a mi emberünk vagy. A jövőd biztos. Biztos pediglen a mi számunkra. Majd lesz gondunk rá, hogy ezentul is a mi szellemünkben felel meg oly kérdésekre, melyeket hozzád intézünk mi, tudniillik Masin, Misics és a többi. Maradj csak a mi emberünk, akkor a trónodat meg fogjuk védelmezni s a szkupstina „nagy készséggel fogja megszavazni azokat az eszközöket, melyek harc-képessé teszik a nemzeti hadsereget, hogy ezáltal záloga legyen a jobb nemzeti jövőnek, a legnagyobb szerb hadi lángész unokájának a vezetése alatt”. Amde ha nem maradsz a mi emberünk? Akkor ne

feledd, hogy a hadsereg június 11-én eléggé bebizonyította a harc-képességét. Ha nem kínálkozik stratégiai cél, akkor a hadsereg egyéb objektumon fogja kipróbálni a harc-képességét, például a konakon. S ne feledd, hogy a gyakorlat teszi a mestert.

Petár király nagy örömmel fogja átvenni a bizonyítványát a szkupstina kezéből, mely elismerte, hogy jól megfelelt. A bizonyítványra azonban pecsét is kell. Azt is üttött rá a szkupstina, még pedig jó véreset, kijelentvén, hogy a nép mindenben helyesli azt a megszabadító munkát, melyet a hadsereg ama borzalmas júniusi éjszakán végzett.

Jó, jó; de van a dolognak egy nagyon komoly háttere. Az a nemzetgyűlés, mely ily isteni nézeteket táplál egy bestiális királygyilkosságról, s az a király, ki ily nézetekkel kommentált föliratot elfogad, kitesztotta magát az európai kulturvilágól. Péter királynak, a jó tanulóknak állítolag az volt a becsvégya, hogy e véres pecsétű bizonyítványval a zsehében sorra járja az európai udvarokat, mint ahogy a leérettsgéztett diák szokott látogatásokat tenni, Jó, hogy megcáfolták a szándékát, mert aligha akadna monarcha, aki kezét szoritana azzal a kézzel, mely elfogadta a szerb szkupstina véres föliratát.

BELFÖLD

A válság.

Budapest, október 18

Hosszu vajudás után megszületett a szabad-
elvűpárt katonai programja, ha ugyan már annak mondatjuk azokat a pontozatokat, amelyekre nézve ma délelőtt a kigondoló-bizottság egyhangu

TÁRCA

A vampír.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Máriaassy Barnáné.

Augusztusi forróság volt. A nap izzó gömbjéből mint olvasztott arany áradtak szét a tüzes napsugarak és tulfűtötték a levegőt, mely fulasztó mozdulatlanúsággal szinte ráfeküdt a természetre. Bogár nem döngött, a fák lombjai, mintha elakadt volna léleketük, meg som rezdültek. A mindenségnek ebbe a halálos esődjébe csak hosszú időközökben nyilallt bele a villamos éles, egyenetlen esőnetése. Arra kifelé, messze a város nyugsgésétől, ritkább a közlekedés, ezt sinylette meg az az elegáns, meleg szépségű asszony, aki ideges nyugtalansággal izgott-mozgott az elhagyatott vidék egy villamos megállóhelyén. Parfümös zsebkendőjével meg-megtörölte bársony arcát, melynek még a pokoli hőség is csak előnyrészt vált. Olyan volt ez az arc, mint a lilium rózsaszínűm a kelyhében. Plasztikus alakja a türelmetlen fészkelődés közben kívánatos kigyóvonalakban vonaglott... Majd beleunt az állásba, leült a jéztábla mellett lévő padra. Eppen hogy el nem alélt a bágyadt lustaságtól, mely hirtelen erőtt vett rajta. Látszott, hogy nincs hozzászokva az ilyen polgári közlekedési viszonyokhoz, el is mehetett volna a legközelebbi bérkocsialomásig, de valami dacos élszántság marasztotta. Ha már eddig várt, kivárja.

Azok közül az asszonyok közül való volt, akiket szerencsétlenül tesz egy korai felkelés. A legfőkétebb testi és szellemi télenségekben szinte végigtespedte az éveket. A kerevetre dőlve, órákig tudott belémerengeni a semmibe. Legfő-

lebb a körmei ápolására adta rá magát, ha hébe-hóba kimaradt a manikűrös kisasszony.

Már az ülése is belefáradt, valóságos toporzékolt apró lábaival. Arra gondolt, hogy milyen jó volna most otthon az elsőtétített szobában a pamplagon nyújtózkodni. Ez a kéjes gondolat szinte fáj neki most, a bosszantó várakozásban. Szívdta magában a villamos vállalatot, a kalauzt, a kocsivezetőt, hiába. A várt koesi csak nem jött.

Ellenben egy ötvenesnek látszó férfi érkezett a megállóhelyre. De mintha nem is annyira a villamos, mint inkább az asszony érdekelte volna. Szánalmas, aszott alak volt, a ruha csak úgy lötyögött rajta, mégis bizonyos vívőri elbizakodottság ült ki arcára, amint ott billegett az asszony körül. Sővár szemével majd fölfalta, majd elnyelte a szájjával is, melyet édeskes vigyorgása egészen a füléig húzott széjjel.

Ez a tönkreélt, visszataszított szatir egy ellenállhatatlan szemtelenségi rohamban az asszony elé állt és megemelte kalapját.

Az asszony gépiesen viszonoza a köszönést, minthogyha a vén rué közömbös ismerősei közé tartoznék.

— Ha nem tévedek, ki már találkoztunk egyszer — szólt a férfi fölhaborító udvariassággal.

Az asszony fölkapta a fejét. Visszahökken. Szeszélyes szórakoztatóságában csak most látta, hogy egy vadidegen emberrel van dolga. Hogy jóvá tegye hibáját, szó nélkül hátat fordított a rokkant gavallérnak. De ez nem jött zavarba.

— Csak nem nehezelt, kicsikém — szólt utálatos konfidenciával.

Az asszony nem felelt, csak megvetően végigmérte a kellemetlen utitársat.

— Nos, szóljon végre egy szót, maga édes.

— Határtalan arcátüanság, — libegte az asszony. Villámól szemmel nézett széjjel, mintha segítséget keresne. Megkönnyebbülten lélegzett föl, mikor egy omnibuszt vett észre, mely nehézkes döcögéssel közeledett. Az asszony odasiétt,

intett a koesivezetőnek és néhány pillanat múlva a rozoga bárka egy sarkában méltatlankodott amugy befelé. De alig tért kissé magához fölfundulásából, a lovag a legközelebbi állomáshoz fészálit és fesztelenül melléje telepedett.

— Nos, kicsikém, — sugta a férfi — miért menekül előlem? Bün-e az, hogy magácska nagyon megtetszett nekem?

Az asszony megborzott. Ajkába harapott és szemöldöke vészjóslóan húzódott össze.

Az aszfalt-fiesur szerelmi látázt ezek az apróságok egyáltalán nem hangolták lejjebb. Sőt egyszerűen tegezni kezdte a haragvó teremést:

— Üss pofon, mégis tetszel nekem. Van benned valami párisi. Az alakod... a járásod...

Szertelen elképédésében csak ennyit tudott mondani az asszony:

— De uram!

— Na, na, csak semmi komédia. Engem nem lehet becsapni. Tapasztalt fickó vagyok én, Gömbös Kázmér a nevem. Tudom, hogy hallottál már bőkezűségemről. Nos?...

Oregesen reszkető kezével belemarkolt az asszony gömbölyü karjába. A kocsiban senki se volt kettőjükön kívül...

Az asszonyból kirobant az oly sokáig viszszafojtott düh.

— Távozzék — mondta — vagy azonnal szólók a kalauznak.

Szemében oly lesújtó visszaütés lobogott, hogy a gavallér végképp föladata a hareot. Eddig azt hitte, hogy ügyes kulandornóval áll szemben, aki a tisztesség látszatát ugynevezett arohimédeszi esavarnak használja. Most már maga is elismerte, hogy csalódott.

Es rövidre nyírt bajuszát tépdeseve, eloldalgott.

Egy héttel rá az asszony már talán el is felejtette a dolgot. Urának persze meg sem emlí-

megállapodásra jutott. A félhivatalos jelentés szerint a kidolgozó-bizottság már be is fejezte tanácskozásait, de ugyanakkor azt is elárulja, hogy a bizottság mai ülésével még nem zárta le működését, mert a megállapított programot „meg kell szerkeszteni”. Mi más ez, mint hogy a korona álláspontja és a bizottság határozata közt még bizonyos összefüggésre van szükség és a „megszerkesztés” majd csak akkor történik meg, ha a korona bele nyugszik a programba. Nyilvánvaló tehát, hogy Lukács László, aki azzal a feladattal jött vissza Bécsből, hogy összehangba hozza a király akaratával a kilenc programját, nem érte el még célját és ha holnap (állítólag azért csak holnap, mert kész miniszteri listával óhajt lépni a felség elé), mégis Bécsbe utazik, hogy a kilenc-bizottság megállapodásait 6 felsége elé terjessze, ezt kétségtelenül abban a reményben teszi, hogy 6 felsége sem fog elzárkózni bizonyos áldozatok elöl, amelyekért ma egy félhivatalos újság a koronára appellál. A megváltó szót tehát most újra felülről várják azok, akik azt hiszik, hogy a korona álláspontjának és a szabadelvűpárt katonai programjának azonossága biztos feltétele a sivár helyzetből való kibontakozásnak.

Feltűnő lehet, hogy micsoda nagy fontosságot tulajdonít a félhivatalos jelentés ama éfólatnak, hogy Lukács László nem befolyásolta a kidolgozó-bizottság tagjait, sőt egyáltalán nem vett részt a tanácskozásokban, amiből persze félhivatalos okoskodás szerint az következik, hogy Lukács László a bizottság tanácskozásainak eredményére semmiféle irányban be nemis folyt. Ezzel szemben tény az, hogy Lukács László jelen volt a bizottság utolsó két ülésén, királyi megbízatással jött le és éppen ennek alapján jelenhetett meg a bizottság tanácskozásain. Az lehet, hogy Lukács az ülésen senkit sem informált és senkit sem iparkodott meggyőzni a királyi akarat érvényrejtésének szükségességéről, de az kétségtelennek tetszik, hogy Lukács már a tanácskozások újból való felvétele előtt informálta a király elhatározásáról a bizottság egy-két tagját és határozottan gróf Andrássy Gyulát jelölte meg annak, aki a mai döntő tanácskozáson a leendő miniszterelnök helyett ezt a feladatot elvégezte.

Ami a megállapított pártprogram-tervezetet illeti, a nemzeti pártiak természetesen azt híresztelik, hogy még az ellenzék is meg lesz elégedve vele, de a tény az, hogy nagy eszlódást fog hozni minden irányban. A vezényleti nyelv kérdését az Apponyiek által követelt elvi fenntartás-

tette. Finomlelkű asszony az ilyen incidenst gondosan eltitkolja férje elől. Minek juttasson neki is abból a kellemetlen lelkialapból, amelyen elég, hogy magának keresztül kellett vergődnie.

— Tulajdonképp nem történt semmi különös. Akárhányszor megesik, hogy tisztességes asszonyt vesz üldözőbe egy-egy utcai gavallér. Utóvégre az embernek nincsenek a homlokára írva magásványsyai.

Ezzel az okoskodással az asszony hamarosan napirendre tért Gömbös Kázmér merénylete fölött. Zavartalanul uszította a jóllét áldásaiban. Nappal a nagy hőség miatt otthon lustálkodott, este meg a férjével társasába járt. Nagyon szerették mindenütt, mert vig kedélyű, jólelkű és szellemes asszony volt. Mindenkihez volt valami kedves mondanivalója, annélkül, hogy hízelgésbe tévedt volna. Öröm volt hallgatni ártatlan prajánkodásait.

Egy alkalommal a család egy meghitt barátja az ezüstlakodalmát ünnepelte. A legjobb kedvben mulatott az elékelő társaság. A mi hűsönk egy kis szeretetreméltó spicect is kapott már a pezsgőtől, mikor egyszerre csak új vendég lépett a terembe. Gömbös Kázmér volt.

— Az asszony arcáról eltűnt a mámor pirja. Elsápadt a meglepetéstől. Annál szívesebben fogadták a férfiak.

— Szervusz, Kázmér. Éjnye, de sokat vársz magadra! Tán valami fontosabb dolgod akad, mi? Nagy kópé vagy te, Kázmér.

A sors válogatott intrikája lehetett, hogy éppen az asszony férje intézte Gömbös Kázmérhez ezeket a sejtelmes szavakat.

Mikor a bemutatkozások során az asszonyhoz ért a híres gavallér, egy pillanatra visszatartott, de csakhamar beletalálta magát a furcsa helyzetbe. Sőt kezdett neki tetszeni a dolog a maga kínos varázsával. Az asszony mellett foglalt helyet és lassanként élénk beszélgetésbe mélyedt vele. Mikor a férjnek egy kis diskurzusba akadt az ünneppel, az asszony bájos nonchalance-sal szóba hozta a közös titkot.

sal egyáltalán nem érinti és nem is említi a program, hanem csak a felségjogok gyakorlása tekintetében keresett megoldást, melyek tudvalevőleg a vezényleti nyelv kérdését is felelelik. A katonai bíraskodás nyelvére nézve is meghatározták Apponyiek, amennyiben a program a magyar nyelvet csak az elsőfoku törvénykezésnél követeli. Ilyen szerény a kilenc-bizottság a többi követeléseiben is és ha még azok is „végleges megszerkesztésre” szorulnak, könnyen elképzelhető, hogy Lukács designálása után is a helyzet súlypontja megint a küzdő ellenzékre terelődik, amely ilyen vívmányok árán aligha lesz hajlandó lerakni a fegyvert.

A kilenc-bizottság ülése.

A Budapesti Tudósítói jelentí: A szabadelvűpárt katonai programjának megállapítására kiküldött kilenc-bizottság ma délelőtt 10 órától déli 1 óráig Széll Kálmán elnöklésével tartott ülésében Lukács László pénzügyminiszter jelenlétében folytatta és befejezte tanácskozásait; a pártterkezetet elé terjesztendő pártprogram összes pontjaira nézve egyhangú megállapodás jött létre. A bizottság mindamellett mai ülésével még nem zárta le működését, mert a megállapított program megszerkesztésének meg kell még történnie; e célból dr. Münnich Aurél bizottsági tagot az egész anyag összeállításával és előadásával bízták meg.

Egynehány lappak azt a megjegyzését, mintha a kilenc-bizottság a legutóbbi két napon bizonyos nyomás alatt állott volna és hogy az elért megállapodások bizonyos részről történt befolyásolásra volnának visszavezetendők, illetékes oldalról a leghatározottabban tagadják. A két utolsó napon folytatott tanácskozások csupán a már a legutóbbi két héten hozott elvi határozatok formulására valók voltak és nevezetesen Lukács László pénzügyminiszter megbízatása értelmében jelen volt ugyan a tanácskozásokon, de azokban nem vett részt, nem hogy azok eredményére valmikiéppen befolyt volna. Lukács László pénzügyminiszter ugyancsak legfelsőbb megbízatásához képest a kilenc-bizottság megállapodásairól való jelentéstétel céljából holnap délután Bécsbe utazik és előreláthatólag kedden délelőtt jelenik meg 6 felsége előtt. Ugyane célból gróf Khuen-Hederváry Károly miniszterelnök is holnap Bécsbe utazik.

A szabadelvű klubból.

Ma végre a kidolgozó-bizottság elhatározta magát, hogy török-szakad, mielőtt Lukács László holnap visszautazik Bécsbe, kidolgozza a szabadelvűpárt katonai programját. És úgy is tett. Déli 1 órakor büszkén és elszántan befejezték az aktákat és az utolsó pontig közös egyetértéssel elhatároztak mindent.

— Legalább is érdekes, ugy-e, hogy mi itt olyan banálisán cseréljük ki véleményünket a mindennapi dolgokról, mintha csak most először lenne egy máshoz szerencsénk. Pedig, ha jól emlékszem, mi már egyszer hajba kaptunk. Vagy talán mással tévesztetem össze? — tette hozzá gonosz mosolyal.

A gavallér nem idegenkedett a témától. Előkelő nyugalommal válaszolt:

— Ön nem téved, nagyságos asszonyom. Én tévedtem akkor, amikor önről azt gondoltam, hogy... hogy is mondjam csak?...

— Jó, jó... tudom, mit akar mondani.

— Mondanom sem kell talán, hogy számomban bűnöm és hogy alázatos hódolattal, tőredelmesen feloldozásért könyörgök. En teljes jóhiszeműséggel jártam el...

— Jóhiszeműséggel? — Igen, jóhiszeműséggel. Azt hittem, hogy — bocsánatot kérek — abba a kaszta tartozik, amelynek tagjai engem szívesen ölnek a keblükre.

— Nekem most föl kell háborodnom e miatt a föltevés miatt, ugy-e?

— Nem szükséges.

— Az ön mentegőzése is fölszükséges. Megadom a bűnbocsánatot. Hanem egy kérdésom volna: nagyon megesnyultam azóta?

— Oh kérem... ne kényszerítsen, hogy erről nyilatkozzam. Még bőnnek venné...

— Nos hát, ha olyan vagyok, mint voltam, miért nem olvadozik most is úgy, mint akkor?

— Mert tudom, hogy meddő olvadozás lenne.

— Szóval, az ön szerelmében a prompt kiszolgálás a fő.

— Ön mondá.

— Most már értem, miért nem mutatta be előbb a férjem, holott gyakran tarokkzik önnel a klubban.

— Helyes magyarázat — szólt a férfi mosolygós émissziussal. Ekkor már visszajött a férj is, mire a társalgás ismét a rendes sablonba fordult.

Széll Kálmán jelentette a pártnak boldog apai örömet és hozzátette:

— Minden presszó nélkül határozatunk, saját belátásunk és meggyőződésünk szerint és most már csak a leírás végső irodai munkája van hátra. Lukács László a gyűlésen alig szót bele, és remélhető, hogy 6 felsége is ráadja majd a szankcióját.

Azt persze nem mondta, hogy Lukács László a gyűlés előtt már informálta a bizottság vezető tagjait a király utolsó elhatározásairól és így a program teljesen bécsi recept szerint készült. A nemzetipártiak azonban azt beszéltek, hogy annyira kielégítő lesz minden irányban, hogy az ellenzék is bátran elfogadhatja.

Sok szó fér hozzá, vajlon megteszi-e? Mert ami a katonai bíraskodásról kiszivárgott, nem valami nagyon biztató. Pedig ez volt egyike az utóbb felmerült nehéz kérdéseknek. A bírósági szervezet eddig a honvédségnél minden fokozaton keresztül kizárólag magyar volt. Az új katonai büntető törvény szerint azonban, minthogy csak egy bírósági szervezet lesz, ebbe a honvédséget is beolvasszák. Ennél fogva ott, hol mint például Budapesten elsőfoku bíróság is van, ezen elsőfoku törvénykezésnél a magyar nyelv használata megmarad, de már a második fokú hadosztály bírósága közös lesz mindenütt, mint például Brassóban, hol csak közös dundárbíróság lesz és így a magyar honvédség bírói magyar nyelven teljesen fel van adva.

Vannak ezenkívül a katonai programban olyan engedelmények, melyek a gróf Khuen-Hederváryhoz intézett királyi kéziratban már említve voltak és melyek akkor országszerte nagy felháborodást keltenek.

Senkit se elégít ki a tisztai kiképzés kérdésében az a nagy garral hirdetett nemzeti engedelmény, hogy „németül tárgyak magyar nyelven taníthatnak a magyar nyelv intenzív (?) oktatása céljából”, ami annyit tesz, hogy a katonai kiképzés maradjon német és magyarul csak a kulaeshajtogatás és talán a huszárkarmokodást engedik meg, amit megteszünk engedély nélkül is.

Hát az micsoda, hogy „magyar tiszték át-helyezése a magyar ezredekhez — a szolgálati érdekek figyelembevételével”? Ki határozza meg ezeket a szolgálati érdekeket? Bizonyára Beck és társai, akik a chlopy-i hadparancsot fogalmazták.

De hát kész a program és Lukács László holnap délután viszi magával Bécsbe.

Senki se tudja egészen, mi van benne? Titkolják, éppen úgy, mint az új kabinet listáját, mely körül külvilágban meg erős harcok folynak a szabadelvűpártban. A nemzetiek mindenáron előtérbe tolják gróf Apponyi Albertot, ki ha nem lehet kormányelnök, legalább mint belügyminiszternek okvetlenül bele kell jönni az új kabinetbe.

Azt mondják, az 6 programja valósul meg ugvis, tehát illik, hogy 6 képviselje a régi nemzeti párt régi kívánságainak győzedelmét. Beszélnek, hogy Lukács László már fel is ajánlotta neki a belügyi tárcát, de mit szól hozzá majd a király?

Azt senki se tudja, vagyis inkább mindenki tudni véli, hogy a király Apponyit vissza fogja utasítani. Egyszer már nem vette észre a budai udvari bálon, pedig akkor is homlokterében állott, most tehát könnyű lesz 6t észre nem venni másodsor a bécsi Burgban.

Lukács László a kinevezendő miniszterekre nézve igen óvatoss nyilatkozataiban. Sokaknak ebbeli kérdéseire azt válaszolta:

— Én a szabadelvűpárt szolgálatában állok és szívesen közvetítetek közte és a király, sőt az ellenzék között is. De az új kabinet tagjairól nem beszélhetek, mert azt se tudom, hogy 6 felsége kit fog kinevezni miniszterelnöknek.

Ez magyarul annyit tesz, hogy Lukács László elvállja a kabinetblakítást és azért marad még ma este és holnap délig Budapesten, hogy elutazása előtt megegyezzen a személyes kérdésekben is a különböző frakciókkal, hogy 6 felségének erről előterjesztést tehessen.

A szabadelvűpárt elv határozta, hogy megállapított programját az ellenzékkel szemben tüzzel-vassal keresztülvigye, és erre a célra sokan az ó-liberálisok között is pártolják Apponyi belépését a kabinetbe.

A nemzetiek azt hiszik, hogy Lukács László csak átmeneti kormányt csinál és ha átvezeti a

pártot a mostani válság hidján, akkor végleg Apponyinak engedni át a dicsőséget, ki aztán Wekerlével fog tovább kormányozni és azt reményli, hogy akik az ő hátán előretörtnek, átjutnak ugyan a tulsó partra, de ott elűnnek, mint ahogy az átjáró közönség is mindig letűnik a láthatárról, — de a híd megmarad.

A kabinetlistáról, bár több is forog közköze, eddig csak azt a negatív hírt közölhetjük, hogy gróf Tisza István nem vállal tárcát. Ma a bizottsági ülés után legalább azt mondta a klubban:

— Hála Isten, hogy most már hazamehetek Gesztre pihenni; ennyi munka és meghurcoltatás után megérdemlem én is a pihenést.

Elégikus szavai mélabus hangulatot keltek hívei közt, kik jövőjében bíznak. Sőt vannak, kik Apponyi minisztersége esetére gróf Tisza István belépését is határozottan kívánják a kabinetbe, mely koalíciós alapon jön létre. A kibontakozás drámájában a hősök személyes harca vezet.

A színjáték szabályai szerint a végén egyiknek buknia kell. Ebben a drámában alighanem mind e két hős elesik.

Csak aztán a szerzőnek, Lukács Lászlónak baja ne essék.

A függetlenségi táborból.

A főváros politikai köreiből, a függetlenségi képviselő körében is már kora délután szétvittek a szabadalvópárt tagjai kilences-bizottsága egyhangú megállapodásának hírt. A függetlenségi pártban azt is tudják már, hogy a program teljesen a bécsi recept szerint készült és abban alig van valamivel több annál, amit Széll Kálmán a képviselőházban megígért, sőt még ez ígérekkel támasztott várakozást sem elégíti ki. A párt olyan előkelő tagjai közt is, akik a Khuen-kormányval szemben is a békét hirdették, ma határozottan bizonyos harciasabb hangulat volt észlelhető és a leszerelés első feltételének a nyelvkérdés tisztázását követelik. Nagy megütéssel tárgyalták a katonai bíráskodás nyelvére nézve létrejött megállapodást; a párt többsége ragaszkodik régi álláspontjához, bár vannak néhányan, de tekintélyes tagjai a pártnak, akik bele tudnának nyugodni a németnyelvi legfelsőbb hadbíráskodásba, ha annak, mintegy a hadsereg közönségének kifejezésékképp, Budapesten volna a székhelye.

Rohonyt Gyula a veszélyeti nyelvről.

A Jogállam hoinap megjelenő 9. füzetében Rohonyt Gyula, a szabadalvópárt előkelő tagja a *Felsőjogok és nemzeti törvények a hadügyekben* cím alatt érdekes és nagybőcsű közjogi tanulmányt tesz közzé, mely az aktuális politikai viszonyokra sem fog hatás nélkül maradni. Szerző a gróf Khuen-Héderváryhoz intézett szeptember 22-iki kéziratot és az 1867. XII. t. c. 11. §-át veti egybe és a fémertű kétevel szemben azt tűzi ki céljául, hogy a törvény helyes értelmét s az abban foglalt felsőjogok terjedelmét megállapítsa.

Mindenekelőtt az egységesség és közönség vonatkozását fejtegeti és helyesen mutat rá, hogy az utóbbi nem szükségképpen előfeltétele az előbbinek. Így a miutaszerű német hadseregben is csak egy közös intézmény létezik, a hadi tengerészlet, mégis a német hadsereg valódi egységességében és harcoképességében senki sem kételkedhet. A vezérlet, vezénylet s belsővezet egységessége nálunk az 1868. XL., XLI., XLII. törvényekkel által a közös haderegre, honvédségre, népelkeésre van körülírva; továbbá az 1869. XX. törvények a népelkezés szervezését, az 1869. VI. 1890. V. törvények az új véderőrendvényt s a honvédségről szóló törvényeket tartalmazzák.

A felsőjogok pedig alkotmányunkból folynak, s törvényeink szerint gyakorlandók. Véder-törvényeink épp ezért a fegyverkezés, felszerelés stb. kérdéseire határozott rendelkezéseket tartalmaznak azonban a nyelv azonosságáról az egyenlőségéről sehol sem rendelkeznek. Ebből pedig következik, hogy a nyelv kérdése nem alkotó eleme az egységes vezérletnek s vezényletnek s hogy annak meghatározása az 1867. XII. t. c. 11. §-ában nem ruházott rá ő felségére. A felsőjogokat pedig csak világos, kifejezett törvényhozási intézkedés alapíthatja meg.

Szerző rámutat arra, hogy az 1867. XII. t. c. 11. §-ának értelmezésénél téves alapon áll az a nézet, mely a veszélyeti és szolgálati nyelvet az egységes vezénylet címen gyakorlati felsőjog körébe tartozónak mondja. Téves ez, mert abból indul ki, hogy a törvényhozási a közös hadsereg egységességének megővására akart gondoskodni pedig az 1867. XII. t. c. az egész fegyveres erő vezérleti, vezényleti s belsővezetési egységességét akarja biztosítani. A törvény egyéb szakaszai, Deák, Andrassy beszédei egyaránt azt mutatják, hogy a 11. §. nemcsak a közös hadsereg, hanem a honvédségre és a népelkezésre is vonatkozik. A vezényleti nyelvről tehát a 67-es törvény nem intézkedett. A törvény halgatása legfeljebb annyit bizonyít, hogy a kérdés közjogilag nyitott kérdés maradt a közös hadsereg nézve, míg a honvédségre nézve az 1868. XLI.

törvények, a népelkezésre az 1866. XX. törvények dekretálta a magyar vezényleti nyelvet. Épp úgy, mint 1866-g a népelkezés nyelvének kérdése függőben volt, úgy függőben van az manapság is a közös hadsereg nézve a nélkül, hogy ebben a törvényhozási részéről jogelöladás jelenjen.

A törvény halgatását pedig sem elnézés, sem feledékenység nem okozta, hanem az a megfontolás, hogy 1870-ben a közönség tisztkarának 96—97%-a nem volt magyar és így magyar vezényleti és szolgálati nyelv behozására gondolni sem lehetett. Ezért nem terhelte miutasztás a törvényhozást, hogy a statusquot halgatag lenntartotta. Ma azonban sem katonai, sem politikai szempontok nem akadályozták a magyar nyelv behozatálát illetőleg a szükséges előfeltételekről való gondoskodást. 1897-ben történt az első lépés a tisztképzés terén, folytatnunk kell a munkát de a törvényhozási jogából feladni semmit sem szabad. A magyar vezényleti nyelv meghatározása tehát a magyar törvényhozást, vagyis a királyt és nemzetet együtt illeti meg, és az ezzel ellenkező ostrom törvénygyarazát, mely az 1867. december 21-iki törvénydispozícióra hivatkozik, nem bírhat semmi alappal, mert e törvény szövege az 1867. XII. t. c. 11. §-ától eltér, reánk pedig csak az utóbbi lehet irányadó, melyet az 1840. II., VI. 1844. II. t. c. -ek is támogatnak. A nemzeti hivatalok és tőrekvészek tehát törvényen alapulnak és nem akarják sem a közjogi kapcsolatot, sem hadsereg közönségét megbontani.

KÜLFÖLD

Az olasz királyi pár Párisban.

Budapest, október 18.

Az olasz királyi pár ma délután elutazott Párisból. Bucsuzáskor a lakosságunk ugyanaz a meleg rokonszenve szállt feléjük, amely érkezésükkor üdvözölte. A francia nép mindig szeretettel méltó, de most különösen iparkodott az lenni, hogy visszahódítsa magának Olaszország értékes barátságát. A hivatalos körök és a nép lelkes fogadása nagyon jó hatást tett a királyra, és bizonyára ez indította a fiatal uralkodót arra, hogy a mai katonai díszében már megemlékezett azokról az időkről, amikor a francia csapatok harcoltak az olasz egység kivívásáért.

Páris, október 18.

Az olasz királyi pár ma reggel misét hallgatott a Rue des Ternesben levő olasz kápolnában. Dél előtt 9 órakor Loubet elnökkel és nevével a Palais Royalból csapatszemlére indultak. A királyi tábornoki nagy díszruhában volt. Dél előtt 10 órakor a királyi pár az ágyuk dörgése között a szemle helyére érkezett. Közben a királyi lóra szállt, a királyné Loubet elnök kocsiján foglalt helyet. A pompasán díszített emelvényen a két kamara elnöke, a miniszterek és a diplomáciai testület gyűlt össze. Dacára a kedvezőtlen időnek, a katonai látványosság nagy embertömeget vonzott oda. A királyi tábornok hadügyminiszterrel és fényes kísérettel követte, végiglovagolt a csapatok élén és különösen a harmadik alphei vadászszázalajra, valamint a zuávokra fordította figyelmét. Ezután a király a nézőemelvényre ment és onnan vette szemügyre a csapatok elvonulását. A hadügyminiszter a királynak, valamint Loubet elnök nejeknek a hadsereg nevében virágajándékot nyújtott át. 12 órakor vége volt a díszszemlének, mire a királyi pár Loubet elnökkel, ennek nevével, valamint a többi méltóságokkal visszatért a városba. Az eső, mely a díszszemle elején esni kezdett, időközben megszűnt. A királyi párt utjában a város felé a nagyszámú összegyűlt közönség lelkes óvációban részesítette és virágokat szórt feléjük az ablakokból. Déli 1 óra után a királyi pár az Elyseebe ment katonai dejeunerre.

Az ebéden jelen voltak az olasz királyi páron és Loubet elnökön kívül a miniszterek, a tábornokok és a tengeremőgyök a külföldi batak katonai és tengerészeti utasai és az ezredparancsnokok.

Viktor Emáuel király pohárköszöntőt mondott, melyben mindenekelőtt köszönetet mondott az e nőknek, hogy alkam adott neki arra, hogy részt vehett a mai katonai díszszemlének. Majd így folytatta beszédét:

Amidőn ma elléptem a szép ezredek sorai előtt, majd pedig, amidőn a csapatok elvonultak előttem, nem vehettem le szemem az azon dicsőséggel teljes seregről, melynek hazaszeretete, bátorsága és fejelem legbecesebb és tagadhatatlanabb hagyományaihoz tartozik. És dobogott szívem, azon időkre emlékezve, amidőn francia harcokosok az olasz csapatok oldalán ottintak véreiket. És mégis boldog vagyok arra gondolva, hogy azon okok, melyek valaha együtt vitték őket a csataterre, nem léteznek és azt kívánom, hogy a nemzetek hadseregei eszenül csak azt a célt szolgálják, hogy a békét biztosítsák. E pillanatban, midőn Páris elhagyni készülök, ismételtlen legszívelesebb köszönetemet fejezem ki önnek

elnök ur azon fogadtatásért, melyben a királynét és engem részesített és poharamat az ön egészségére, a francia hadsereg dicsőségére és Franciaország boldogságára emelem.

Loubet elnök a király pohárköszöntőjére a következő pohárköszöntővel válaszolt:

Azon szavak, melyeket felségem hadseregünknek szánt, okvetlenül mindazon franciák szívéhez fognak hatni, kik büszkék hadseregükre és meg vannak győződve, hogy Franciaország hadserege védelme alatt előtűdős és termékeny munkáját nyugodtan folytathatja. Franciaország hálás lesz felségednek a közös, dicsőséges emlékek felújításáért. A vér, melyet olasz és francia harcokosok a közös ügyért ontottak, reméljük, nem omlott haszontalanul a békére és nemzetünk összekötő kapocsaira nézve. Köszönöm felségednek látogatását, hálás köszönetet mondok a királynénak azért, hogy Páris szeretetteljességével és jóságával megtisztelte és Olaszország szép és bátor hadseregéért és boldogságáért irtem poharamat.

A dejeuner után, a király a miniszterekkel tárgyalgott. Bejuttatott neki a tábornokok legnagyobb részét és kifejezte előtűt a francia hadsereg iránt való bálmatát. A csapatszemle előtt a király számos tisztnek kitüntetésekot adott át. A királyi pár, Loubet elnök és neje 3 óra 25 perckor hagyták el az Elyseét és a közönség lelkes óvációi között hajittak a vasútra, hol a miniszterek és a hatóságok fejei gyűltek össze. A királyné az elnök nejétől barátságos kézszorítással bucsuzott el és köszönetet mondott figyelméért. A király ismételtlen kezetszorított az elnökkel, megölelte és ismét köszönetet mondva neki a fogadtatásért azt mondta, hogy reméli, nem sokára szerencsésje lesz az e nőket Rómában üdvözölhetni. Loubet elnök azt válaszolta: *Bizonyára!*

Viktor Emáuel király Páris város szegényeinek 50 000 és a párisi olasz kolónia szegényeinek 30 000 frankot adományozott.

Páris, október 18.

Az olasz király és királyné 3 óra 40 perckor elutaztak. A bucsuzáskor a király és Loubet elnök megölelték egymást.

Paris, október 18.

Tegnap este abban a pillanatban, amikor a fáklýsment megindult egy köztársasági lovasgárdia lova megbokrosodott, miközben őt személy. köztűtük egy rendőrszt megsebesült.

Páris, október 18.

A Havas-ügynkötség jelenti Tunisból: Tegnap a helybeli franciák és olaszoktól közösen rendezett banketten az olasz konzul beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy muán Franciaország és Olaszország népeinek székülönözőése innen indult ki, itt keletőbb mint bármel egyebűt, szót emelni annak megzsntetésére, hol a francia zászló büszkén jogot Tunis felett. Az az egyetlen kívánság, hogy az olaszok a franciákkal e zászló alatt barátságos egyvetetésben működjenek együtt. A konzul beszédét élénk tetszéssel fogadták.

HIREK

Budapest, október 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ Október 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplora. Kerjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— A király templomszentelésén. Becsből táviratozzák: Ma volt a kilencedik kerületi Canisius-templom ünnepélyes felszentelése ő felsége jelenlétében. Az uralkodóház Becsben időző tagjai mind ott voltak; továbbá Kerber miniszterelnök, Hartel és Call miniszterek, a helytartó, a polgármester, a két alpolgármester.

— Falk Zsigmond kitüntetése. A hivatalos lap ma jelenti lovg Falk Zsigmondnak udvari tanácsosi címmel történt kitüntetését. A királyi kézirat így szól: A személyem körűli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán lovg Falk Zsigmond kir. tanácsosnak és a Pesti könyvnyomda részvénytársaság elnökének, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésűl a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozom. Kelt Becsben, 1903. évi október hó 14-ikén. Ferenc József s. k., gróf Khuen Héderváry Károly s. k.

— Koronás arany érdemkereszt. A király a személyem körűli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztése folytán Szeged Vécsey Istvánról született borbai Gyertyánffy Eleonórának, a nagybecskereki jótékony nőegylet volt elnöké-

nek. a közjótékonyaság terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Lipót király Bécsben.** Bécsből táviratozzák:

Lipót király a mai napon sétakocsizást tett a városban és megtekintette többek közt az újonnan épült Cauciusus-templomot is. Este Schönbrunnban családi vacsora volt, melyen ő felsége, Lipót király, az uralkodóház tagjai, gróf Goluchowski, és a kíséret vett részt. Félórai cereul utána a belga király megköszönve ő felsége szíves fogadását, elbucsuolt a királytól, az uralkodóház tagjaitól és visszatért a Burgba. Este 8 óra 25 perckor a belga király Párisba utazott. A pályaudvaron megjelentek ő felsége, Fülöp és Lipót kóburg hercegek, a diszszolgálatra kirendelt személyiségek, Borehgrawe belga követ a követéségi tagjaival. A belga király, ki polgári öltözkében volt, megköszönte ő felsége vendégszeretét, mire az uralkodók meleg kézzirattal bocsátott. Ezután Lipót király a Kóburg hercegtől, a diszszolgálat tagjaitól és a követőtől bocsuolt el. Miután a vonat elindult, királyunk elbucsuva a jelenlévőktől, a Burgba hajtatott.

— **A cár és Péter király.** Darmstadt-lapok jól értesült helyről arról értesülnek, hogy a cárt nagyon felháborította mindaz, ami mostanság Szerbiában történt. Amikor meghallotta a cár, hogy Péter király a királygyilkosság összekövök vezérét, Masin ezredest meglátogatta és ünnepiesen vitte el neki a dunai hadosztály parancsnokává történt kinevezését, így szót környezetéhez:

— Ezen a Péter királyon már nem lehet segíteni. Teljesen kiszolgáltatta magát ennek a gyilkos gazembernek. Szégyen gyalázat egész Európára.

Aztán mikor szóba került, hogy Péter király meg szeretné látogatni a pétervári udvart, izgatottan jegyezte meg a cár:

— Anyyira hál istennek még nem jutottunk. Am hozzon áldozatot a hivatásos diplomácia a tisztelhetőt szoltat fogalmainak, én tisztán tartom a házat. Egyébként hát azt hiszi ön, hogy fel nem emélné telezoni derék tisztjeimről, hogy a királygyilkos tisztekkel, a vérekeket kezelt szoritának. Az az eszme, hogy Péter király valaha átléphetné szoldateszkájával egy császári palota küszöbét, sokkal abszurdabb, hogyszem komolyan lehetne róla beszélni.

— **Deák-ereklyék.** A Deák-émlékünnep alkalmából a budai Ferenc József-Intézet a tegnapi leplezett egykoru aróképen kívül két érdekes ereklyével gazdagodott. Az egyik a Ferenc József-téri Deák-szobor miniatúr mása, melyet a szobor alkotója: Huszár Adolff üntett ércebe. E szobrot néhai gróf Pejacesovich Nep. János szerezte meg és Darányi Ignác földmivelési miniszter közbefjárására ajándékozta az intézetnek. Dr. Demeczky Mihály kormányzó az intézet előcsarnokában állította fel a szobrot, melyhez Polák Béa orsz. képviselő három ezer korona költséggel márványtalapzatot csináltatott. Darányi miniszter a tegnapi ünnepnapon a haza bölcsének kedvenc esztergályozó-szerszámát küldte el az intézetnek. Ezt a szerszámot a miniszter közvetlenül Deák Ferenc hagyatékából szerezte meg és sok éven kegyelelesen őrizte.

— **Három aróké.** Brassóból táviratozzák: A Magyar Kaszinó mai rendkívüli közgyűlésén leleplezték ott Rákóczi, Kossuth és Deák arókéit. A gyűlésen gróf Lazar István főispán elnököt és megnívóia után Halász Gyula tanár mondott ünnepi beszédet. Az ünnepet Ötlök Géza kaszinói igazgató hazafias főbáza fejezte be.

— **Bucsa a Terézvárosban.** A terézvárosi plébánia-templomban Szent Teréznek, a templom pároknájának évfordulója alkalmából vasárnap tartották meg a bucst. A templomban, ahol egész nap óriási ájtatos közönség volt jelen, reggel 6 órakor csendes misével kezdődtek meg az istentiszteletek, mely után dr. Zeiliger Vilmos káplán szentbeszédet mondott. A kerület tanulóifjúságának számára fél 3 órakor tartotta meg Pápay Ferenc káplán a misét s utána Anyfal Kálmán prédikált. Az ünnepi nagymisét báromnegyed 10 órakor dr. Kohl Medárd püspök tartotta meg nagy és fényes segédlettel, mialatt a zene- és énekkar Kossovics József karmester vezetésével nagymisét adott elő a kóruson. Az ünnepi misén résztvett a kerületi előjáróság egész tisztikara, élén Kószavölgyi Antal előjáróval és a kerület számos kitűnősége. Még Pápay káplán prédikált s a délelőtti ájtatosságok sorozata fél 12 órakor csendes misével fejeződött be. Délután 6 órakor Stieber Vince apátplébános tartotta meg az ünnepélyes veosernyét nagy segédlettel. A plébánián déliben diszlakoma volt. A bucst utcai részének is rengeteg nagy közönsége volt s kora reggeli egész késő estéig élénken folyt a vásár a templom környékén fölállított sátrak között.

— **Balástyal Bamberger Béla.** A király a személye körüli miniszterium idegenes vezetésével megbízott minisztereinek előterjesztése folytán dr. Bamberger Béla budapesti ügyvédnek és törvényes utódsinak, magyar nemességük épségben tartása mellett, a balástyal előnevet díjmentesen adományozta.

A hivatalos lap mai száma közli az erre vonatkozó királyi kéziratot.

— **Az igazságügyi orvosi tanács elnöke.** A

király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Kováry Frigyes budapesti tudomány-egyetemi nyilvános rendes tanárt, a magyar főrendiház tagját, az igazságügyi orvosi tanács elnökévé további három év tartamára újra kinevezte.

— **A pápa új államtitkára.** Rómából táviratozzák, hogy a Tribuna szerint a pápa kéziratot intézett Msgré del Valhoz, melyben közli államtitkárrá való kinevezését. Msgré del Valt a legközelebbi konzisztóriumban bitorossá nevezik ki. Az új államtitkár tudvalevőleg X. Leó trónra lépte óta vezeti a Vatikán ügyeit, amelynek nála fiatalabb államtitkára még nem volt. Fia Spanyolország volt bécsi nagyköveteinek és Bécsben nevelkedett.

— **A szegedi Kossuth-szobor előtt.** Szegedről írják: A szegedi Kossuth-szobor lelkes ünnepelésekben részesült ma az egyetemi ifjúság zarándokcsapata és a Szegedre önzőnlő vidéki küldöttségek, továbbá a város polgársága részéről. Már kora reggel ünnepi lobogódsít öitött a város. Mindenfelől zászlós csapatok vonultak fel a belvárosba, ahol a függetlenségi kör helyiségében gyülekezett a polgárság. Óriási néptömeg vonult a belvárosi Szent-Demetér templomba, ahol délelőtt 10 órakor ünnepi mise volt. Ugyanekkor érkezett meg a makiokák 300 tagból álló küldöttsége továbbá az aradi Kossuth-asztaltársaság és az Elek aradmegyei község deputációja. Az újonnan érkezők egyenesen a templom elé vonultak, ahol egyesültek az ünneplők tömegével. 1/11 órakor a Klauzál-térre vonult az egész polgárság a vendégekkel együtt. A Kossuth-szobor előtt rövid idő alatt mintegy 15.000-nyi néptömeg gyűlt össze. Az ünneplőt itt a következők sorrendben folyt le:

Mindjárt a megérkezés után a koszorúk egész özönével halmozták el a szobrot. Elhozták koszorúkat: A budapesti egyetemi ifjúság zarándokcsapata, a kolozsvári egyetem tanári kara és ifjúsága, a nagyváradi és kecskeméti jogakadémia, a maki polgárság, az aradi Kossuth-asztaltársaság, a zágrábi magyarok, Rimaszombat város polgársága, Elek község közönsége, a szegedi főgimnázium ifjúsága és a temesvári polgárság. Az ünnepséget a Himnusz eléneklése után Polczner Jenő országgyűlési képviselő nyitotta meg, üdvözölvén a Szegedre seregeit idegeneket. Ezután Hoffmann Ottó a budapesti zarándokcsapat vezetője mondott gyújtó hatású beszédet. A szegedi dalosok Kossuth-nótákat adott elő a közönség zala teletsége mellett. Eközben érkezett meg Barabás Béla országgyűlési képviselő, akit megjelenésekor megüdvözölték. Mihályi Lajos joghallgató szavalt utána Gróf Gyula, a maki küldöttség vezetője beszélt. Az aradi Kossuth-asztaltársaság nevében Müller Károly elnök, a kolozsvári egyetemi ifjúság nevében Kiss Menyhért joghallgató, Elek község képviselőjében Kéker Károly, a nagyváradi jogakadémia részéről Forbely Gyula joghallgató beszélt. Szavaltat mondottak: Lederer Miklós egyetemi polgár és egy maki fehérruhás parasztlány, Cavalinka Anna. Utána Barabás Béla mondott beszédet. Beszédé közben kondult meg a déli harangzó és rögtönzést ehhez fűzte a szónok, nagy hatást kelte. Ugyanakkor érkezett meg Kossuth Ferenc következő távira:

— Hoffmann Ottó, a budapesti zarándok-ifjak vezetője. Szegeden. Kossuth Lajos vérből híz, lelkéből letek üdvözli a magyar fiatalságot, hazánk reményeit. Kossuth Ferenc.

Barabás beszédének elhangzása után tovább folytatták a műsort. Lányi Jenő joghallgató a kecskeméti jogakadémia ifjúságának nevében mondott beszédet. Szavaltak még Nagy György, egy Monorrról Szegedre zarándokolt egyszerű földmivelő, továbbá Csorba Dezső és Nagy Vince kolozsvári egyetemi hallgatók. Közükivántra még Kovács J. István joghallgató és dr. Kalmár Antal beszélt. Az óriási néptömeg déli 1 órakor oszlott szét a Szózat eléneklése után. Az ünnepély után kétszáz terített díszecöl a Kass-iogadóban. A lelközöntök végtelen sora közben felolvasták a nagy tömegben érkezett üdvözölő táviratokat. Délután 2 órakor a kecskeméti polgárság 100 tagú küldöttsége érkezett meg. A pályaháznál hatalmas tömeg várta az érkezőket, akik a Himnusz eléneklése után zeneszóval vonultak be a városba. A Kossuth-szobor előtt Szappanos István, a kecskeméti függetlenségi párt fő elvös patriarhája mondott beszédet, a szobor talapzatára helyezvén a küldöttség óriási babérszörnyét. Dr. Istvánossy Szabó László, a Kecskeméti-alsókerületi függetlenségi párt elnöke és Bóthos Nagy Izsák laperszerkesztő magasszarnyalú beszédében kiüvli Tomori Jenő szavalt és a kecskeméti da kör két énekzsáma kötötte le a figyelmet. — Délután az ifjúság testületileg megjelent a színház délutáni előadásán, amikor is a Sárka eskő került színre. Ez a 2. előadás tünnetére is került a sor. Felvonásokban ugyanis a honvédeknek nem magyar nótákat játszott. Az ifjak mind hangosabban követelték a Himnusz és a Szózatot, de a honvédeknek folyton csak operette részleteket adott elő. A zaj mind nagyobb lett. A diákok zajongásához csakhamar hozzájárult a közönség más részének is hangos követése, hogy:

— Magyar nótát halljunk! Magyar nótát, vagy semmit se!...

A színházban egyetlenegy katonatiszt, egy fiatal hadnagy volt jelen. Erre a armára a hadnagy intett a zenekarnak, amire az összeszedte hangszereit és szó nélkül kivonult a színházból.

A jelen voltak gunyos „hooh"-kiáltása és tapsa kíséret a kivonulók.

Ettől a tünnetéstől eltekintve, minden a legnagyobb rendben és csendben ment végbe. Az egész városban meglátszott az ünnepies hangulat. Az ifjak este Szeged város polgárainak vendégei voltak, az éjlel pedig a budapesti diákok visszautaztak a fővárosba.

— **Merényit egy tanár ellen.** Párisból táviratozzák: Tegnap este egy eddig ismeretlen személy revolverből kétszer rálőtt Lebel abbére, a Petit Seminaire tanárára. Lebel állapota reménytelen.

— **Névy László siremléke.** A budapesti kereskedelmi akadémia volt növendékei az akadémia tanár-testületével és vezéröl-bizottságával együtt kegyeletilek jóléül díszes siremléket állítottak a Kerespesi-út temetőben nyugvó Névy Lászlónak a kereskedelmi akadémia mult évben elhunyt igazgatójának sirja fölé, aki egy a kereskedelmi szakotokás, mint a kereskedelmi nyelv megmagyarosítása érdekében korszafekot alkotó tevékenységét jejteti ki. Ezt a díszes feketé márványból készült siremléket ma délelőtt 11 órakor leplezték le ünnepélyesen a kereskedelmi akadémia vezéröl-bizottságának, tanári karának és a volt növendékek jelenlétében. Az ünnepi beszédet a kereskedelmi akadémia vezéröl-bizottsága és tanári kara nevében Szappán Vimos kir. tanácsos, a kereskedelmi akadémia igazgatója tartotta, szép szavakban dicsőítve az elhunyt emléket. Utánna Osovay Arthur a kereskedelmi akadémia volt tanítványai nevében méltatta Névy László érdemeit.

— **A vidéki hírlapírók szövetségének igazgatósága** Kulinyi Zsigmond enökle alatt ma délután Budapesten a Pannoniában tartotta évnegyedes ülését. Az igazgatóság, mely az év első felében 910 korona segélyt osztott ki, ezen ülésében 580 koronát szavazott meg segélyezésre szorult vidéki hírlapíróknak. A titkár bejelentette, hogy a szövetség vagyoná 105.390 korona. A felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vették ugyszintén azt is, hogy a szövetségbe alapítógatókuk beléptek Kapovász Nyiregyhaza, Brassó, Nagykikinda, Szabadka, Kecskemét, pártolatókuk pedig Szatmár és Miskolc. Új tagokul felvétettek Kun Béla (Hódmezővásárhely), dr. Adler Adolff (Nagykároly), Biró Artur (Kolozsvár), Erdújehlyi Menyhért (Zenta), dr. Elinger Jenő (Zenta), Haraszti Lajos (Nagyvárad), Lukács Imre (Pécs), Moor Gyula (Pécs), Borbóly György (Zalaegerszeg), Dobó Sándor (Hajduböszörmény), Arányi Dezső (Bartfa), Farkas Antal (Szeged). Az igazgatóság értesíti Geléri Mór, az Országos Iparegyesület igazgatóját, hogy átirata értelemben mindent el fog követni az újságírók tisztességének érdekében.

— **A kereskedelmi utazók Deák-ünnep.** A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete szintén megünnepelte Deák Ferenc születésének századik fordulóját. Vasárnap, e hó 18 án tartott igazgatósági ülésében az egyesület tagjai nagyszámmal jelentek meg s az ünneplő közönség állva hallgatta meg Auer Róbert egyesületi elnök emelkedett szellemű beszédét, melyben a haza bölcsének, különösen a kereskedelem szempontjából annyira fontos gazdasági állandóság körül szerzett nagy érdemét emelte ki.

— **Halálozás.** Zábrácky Elek földbirtokos Rózsika leánya 9 éves korában ma Budapesten meghalt. A megbogdogni hült tetemet olyó hó 19-én délután 1/4 órakor szentelik be Andrassy-ut 88. számú gyászházban a katolikus egyház szertartása szerint. Ma délután helyezték örök nyugalomra Spatz József budai magánzórt. A gyászbusz tagos udvara résztvevő közönséggel teit meg, tanuskodva arról, hogy az elhunytat polgártársai tisztelgetni környezték. A gyász-szolzomákat Weiss Ede főkéntor énekelte, majd dr. Kiss Arnold budai főrabbi bocsuattatta el a halottat.

Epslein Sándor ma ötvenegy éves korában meghalt. A temetés kedden déle őt tíz órakor lesz. A menet a József-körnt 29. sz. házból indul az új zaira-ita temetőbe, ahol az elhunytat örök nyugalomra helyezik.

— **Egy kis középkor.** Madridban egy varázslónót fogtak el a napokban. Főmesterege a megbűvölés és megátkozás volt és éjlel jéle, ha a csillagok állása kedvező volt, egy viaszkgúranak, mely az el-tünnetendő egyént ábrázolta, finom tüvel keresztüli szurta a szívet. Ha ezt az éppen olyan könnyű, mint titokzatos aktust tisztán szivességből végezte volna, akkor valószínűen nem történik baja, de a derek varázslónó nagyon is kizsákmányolta kundsaftjai hiszékenységét és jelentékeny összegeket varázsolta ki zsebükből. Néhány hölgy végre mégis nagyon drágának találta férjének megbűvölését és megátkozását és jelentést teit a rendőrségen. Ekkor egy rendőr feleséges az a megbízást kapta, hogy átkoztassa meg a varázslónónél férjét. A varázslónó 1000 pesetát kért az átokért, de írásban akarta magát kötelezni, hogy a rendőr egy hónap lefolyása alatt meghal. Az ügyletet megkötötték és a ceremónia megkezdődött. A varázslónó egy dsznób-leekkel és más egyekkel teetömtött fazék fölé hajolt és titokzatos szavakat mormogott. Ekkor betoppant a rendőr és a varázslónót elfogta. A vizsgálat eddigi adataiból kitént, hogy a madridi arisztokrácia leg-előbbkelő hölgyei állandóan látogatták. Lakásán fekete

miséket celebráltak és a sántán ide-ték, ki mint fekete kecskékat, világitó szarvakkal jelent meg. A rendőrség már meg is találta a sántán. Ott legelt békében a kertben. Mikor fel kellett lépnie, szarvait foszlorral kenték be. A legcsunyalább a dolgot, hogy a varázs óná, mellékesen angyalosinálással is foglalkozott és így alkigha kerül elve ki a börtönből. Mert ebben a tekintetben nem érik a spanyol bíróságok a tréfát.

— **A debreczeni bakák koszorúja.** A debreczeni 39. számú közös gyalogezred harmadékes bakái közt a szegedi események nyomán felmerült az a terv, hogy a debreczeni kollégium előtt levő emlékerkben elhelyeztett szabadságszobrot megkoszorúzzák. A tervbe 130 harmadékes katonát avattak be, akik mind hajdusági és bihari fiúk. Érintkezésbe léptek a főiskola ifjúságával és néhány hét óta minden este a Csapó külváros egyik kocsmájában találkoztak a katonák és a diákok. A katonák fillérenként gyűjtötték össze a pénzt és hatalmas babérkoszorút vásároltak, szalagján ezzel a fölirással:

— **A dicsőségletes magyar szabadságharc emlékének — a debreczeni 39. gyalogezred visszatartott bakái.**

A koszorút a diákok vették őriztebe és tegnap este kilenc órakor kellett volna azt a szoborra elhelyezni. Ugy tervezték, hogy a katonák egyenként szálalognak az emlékerkébe, míg a koszorúzás idején a főiskolai diákok állanak őrt. Egy a tervbe beavatott aliliszt azonban elárulta a katonák tervét a kapitánynak, aki azonnal jelentést tett a dologról az ezredesnek, mire megindult a vizsgálat. Késő éjjel is folyt a kaszárnyában a kihallgatás. Valamennyi öreg bakát vallatásra fogtak és elküldtve őrizték. *Vogel* ezredes és *Wolff* kapitány fölkeresték dr. *Erdős József*-et, a főiskola rektorát és arra kérték, tültsa el a főiskolai ifjúságot attól, hogy a katonáknak a megkoszorúzásban segítségüket nyújtsanak. A rektor a kérésre így felelt:

— *Az ifjúság a főiskola falain kívül akkor és úgy ad kifejezést hazafias érzéseinek, amikor és ahogy neki tetszik.*

— Ilyenformán — felelt az ezredes — *ha súlyosabb kimenetele lesz az ügynek, én nem felek semmiért.*

A vizsgálatot tehát folytatják tovább. A katonák szörnyen el vannak keseredve. Azok, akik módot találtak mégis az ifjúsággal való érintkezésre, megfogadták, hogy a koszorúzás azért el nem marad, csak legyen rá kedvező alkalom.

— **A párisi kalapművésznők.** Az európai nagy női kalapkereskedések képviselőitől hemzseg Páris. Egész nap a híres kalapkészítőink üzleteiben tolongnak. Rendelnek, vásárolnak, megbízásokat adnak. E mellett eszi őket az irigység és egyre azon törik a fejüket, hogy honnan merienek a párisi kalapkészítőnk egyre és egyre új eszméket. Hát a dolog igen egyszerű. Üzleteikben a szó legszorosabb értelmében vett művésznőket alkalmaznak, akiket ilyenekként szerződötnek és akikkel, mint ilyenekkel bannak. A *Première*ket, ez ezeknek a művésznőknek a neve, elsősorban nagyszerűen fizetik. Sokkal többet keresnek, mint akármelyik miniszter. Nincsenek állandóan az üzletben. Ha úgy tetszik nekik, otthon maradnak, vagy sétálni mennek, hogy új eszméket fászoljanak, vagy hogy kipihenjék a feltalálás fáradságait. Sokat utaznak, néhány nyári és téli hónapot híres fürdőhelyeken töltnek és Párisban is ott látogatnak mindenütt, hol az előkelő világ találkozik. Kimennek a löversenyekre, előkelő vendéglőkben ebédelnek, az elsőrangú színházakat látogatják. Ha teremtő szellemük elbágyad, pedig éppen akkor, mikor valami új remekműre volna szükség, akkor finom pezsgőt adnak nekik, hogy az isteni ital szárnyakat adjon fantáziájuknak. Idegességüket, ingerlékenységüket, mint minden más művésznőknek, megbosztadják. Érdekes, hogy a *Première* maguktól a párisi rendelőlől is kap eszméket. Amennyiben a legtöbb párisi nő, de különösen színésznő, már képeleleiben képet alkot magának a kalapról, melyet megrendel.

— **El még az öreg Bacchus!** Most, hogy folynak a szüreték, érdekes lesz talán Bacchus híveit arra emlékeztetni, hogy *Zürich*ben nemskóra *bor-múzeum* nyílik meg. Ebben a maga nemében páratlanul álló múzeumban többek között rendkívüli gondallal összeállított könyvtár helyeznek, mely magába foglalja mindazokat a munkákat, melyek szőlőművelésről, bortermésről, szüretéről, a szőlő betegségeiről és azok gyógyításáról szólnak. Hogy a szürke élmélet mellől a praxis se hiányozzék, a múzeum több termében elhelyezett hordókban és üvegekben a világ legjobb és legdrágább borait gyűjlik egyhív. Már látjuk a képet, amit a bor imádó, mint valami becsufjórólhőlyre serleglenk erre a helyre és szent áhitattal merülnek el a dicső nedű szemléletébe. Azonban bármilyen tökéletes is a múzeum berendezése, valami mégis hiányzik belőle: a borköltészet, a bortal és rokonai. *Vagy tán azért nem akarják a borpoézis termékei előtt a*

múzeum kapuját megnyitni, mert olyan helyen tartják, ahová nem szabad bejutni — viznek?

— **A saint-clari méregkeverő.** A francia bíróságokat most a következő nem mindennapi bűnügy foglalkoztatja: Egy huszonévesztendő, igen osinos fiatal nőről, özvegy Galtiénéről kiderült, hogy megmérgezte előbb az urát, utóbb a nagyanyját, majd pedig a testvéröccsét. A méregkeverő asszony leánykori neve *Rachel Dupont* és egy casseneullyi mészárosnak a gyermeke. Tizenhatesztendő korában ment feleségül Galtié, nála tizenöt évvel idősebb bírósági tisztviselőhöz, akit csakhamar békebirónak neveztek ki Saint-Clarbba. A házaspár hét esztendeig élt boldogan, míg nem 1902. novemberében a férj, aki hatalmas termető és nagy erejű ember volt, hirtelen rosszul lett és négy napi borzasztó vívódás után meghalt. Az özvegy meggyászolta s bizonyos idő elmultával ellátogatott a Mutual Life Assurance Company című életbiztosító-társaság saint-clari ügynökéhez s a férje halálával esedékes 60.000 franknyi biztosítási összeget követelte rajta. Az ügynök erre fölvilágosította a gyászoló özvegyet, hogy Galtie csak tévelygalt vele, de a biztosítási ügyletet meg nem kötötte, éppen csak megállapodásra jutottak. Galtiénének ebbe bele kellett törődnie s egy időre hazament Casseneullyba, a nagyanyjához, ki mint közismerető volt, még életében 10.000 frankot testált vagyonából unokájára. Azonközben, hogy Galtiéné nála lakott, egyszerre csak megbetegedett az öreg asszony s néhány nap mulva meg is halt. Unokája rögtön fölvetta a 10.000 frankot és visszaköltözött Saint-Clarbba. A gyanúnak árnyéka sem tapadt rá. Néhány héttel ezelőtt azonban az történt, hogy a szép özvegyet meglátogatta testvéröccse, *Dupont gyógyszerész*. A fiatalember egyszerre csak megbetegszik és három napi kínoldás után meghal. Az özvegy nyomban az életbiztosító-társasághoz fordul s az 50.000 frankot követeli, a mire öcsését bebiztosította volt. A gyanú ez az eljárás egyszerre fölbeszette. Megindult a nyomozás és kiderült, hogy Galtiéné több ízben vásárolt a saint-clari gyógyszerésznél azért a „palkányok kiirtására.” A bíróság elrendelte a három halott exhumálását s a vegyi vizsgálat kimutatta, hogy mind a három halottat arzénmérgezés ölte meg. Az özvegy oszdatatos bátorsággal védekezett a vádak ellen s Saint-Clarból a járási székhelyre utazott, hogy személyesen érintkezze az ügyésszel. Az ügyész azután letartóztatta, már csak azért is, mivel a saint-clariakat egyenesen meg akarták lincolni. Mindenekelőtt házkutatást rendeltek el nála s ekkor érdekes dolog derült ki. Raakadtak lakásán egyik barátjának ellopottnak hitt ékszerre. A lopás még Galtié életében történt s éppen a férj vezette mint békebiró a vizsgálatot. A terhelő adatok sulya alatt ezt a bűnt beismerte az özvegy. De a gyilkosság gyanúja ellen mindenképpen védekezik. Azt akarja elhitetni a bírakkal, hogy öcsése öngyilkos lett. Ez a magyarázat azonban képtelenség, mert a fiatal *Dupont* mint patikus jól tudta, hogy az arzén a legkínosabban ölé mérgek egyike s inkább valami hirtelen ölé mérget választott volna. A háromszoros mérgezés okát abban keresik, hogy a szép özvegy minden áron vagyonna akart szert tenni, hogy aztán férjhez mehessen hamarosan.

— **Ali Nouri bey karikatúrál.** Kopenhágában igen érdekes karikatúra gyűjteményt adott ki *Ali Nouri bey*, ki ezelőtt főkonzul volt Rotterdamban. Minthogy azonban forradalmi törekvésekkel és főleg azzal vádolták, hogy a török *Droul* című élelapon kiadja, életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélték. Mint-hogy *Nouri bey* sokkal okosabb ember volt azonban, mintsemhogy Konstantinápolyba térjen vissza, ma is élezi Kopenhágában az arany szabadságot. Már két éve lakik ottan és irodalmi munkákkal foglalkozik. Legutóbb a *Droul* karikatúráinak egy részét gyűjtötte össze és a képeket magyarázó szöveggel látva el, kiadta. Hogy a lapot hol nyomják és hogy mint csempézik be Törökországba, ahol nagyon elterjedt, azt a török rendőség a legbuzgóbb kutatás mellett sem tudta kideríteni. Ezek a karikatúrák — írja *Nouri bey*, a leghathatóságosabb szultán ellen, mert egészen szétoszlatták azt a babonás tiszteletet, melyet a tudatlan nép érez az igazhívők iránt.

— **Kisiklott vonat.** *Viláchbóli* táviratozók: Az 1761. számú gyorsarvonat, mely ma délelben haladt át Krainburg állomáson, összeütközött egy állomáson veszteglő tehervonattal, minek következtében hat kocsi kisiklott. Egy vonatvezető és egy ifjú sulyosan, egy mozdonyvezető és egy kalauz könnyen megsérültek. A személyközlekedés a kisiklott kocsik eltávolításáig átszállással bonyolították le. Az állomáson tul való szabályellenes tolatás okozta a szerencsétlenségét.

— **Átelyezett hajállomás.** A budapesti csavar-gőzös átkelési és hajózási részvénytársaság értesíti a közönséget, hogy esküteri állomását, az Erzsébet-hid

megnyitása következtében, az új hid feletti partrészre, a paristák épületével szembe helyezte át. Az új állomásról 20-ikától kezdve közlekednek a rudas-rádfürdői és a lánchídfői járatok.

Régi időköl.

(Szippara romjai. — Egy babilonai iskola. — Szumir himnuszok. — Praktikus táblák. — Hammurabi emlékezete. — Az ékirás nehézségei. — Asszony-írnokok. — Hétezeréves írásköl.)

Az archeológus ritkán láthat olyan mélyen bele az óségi idők előtábe, ahogyan *Szeapar* babilonai város kiástatásánál láthat. A munkálatokat *Scheil* Vincenc hirnöves régiségtudós vezeti és az eddigi eredményekről a kairói archeológiai intézet most megjelent értesítője világosít fel.

A legérdekesebb felfedezés egy iskola, mely teljes felszereléssel került felszínre, hogy egy világos képet nyújt a tanítás egész menetéről. A kis *Szippara*-t, amint a várost virágzása idejében nevezték, nagykiterjedésű külvárosok vették körül, ugy hogy ezek meghatározottak területét. *Scheil* egy egész városrészt ástott ki és a tudós iskolát berendezésével és a tanulóknak mekálval együtt fölfedezte. Az iskola falai még négy méter magasak voltak. A ház hét termet foglalt magában. Az egyikben óriási halmoz táblácskát találtak. Sajnos, nem voltak a kályhában, úgy hogy felső lapjaik részben eltörtöttek, részben úgy összeragadtak, hogy szétválasztásuknál teljesen tönkment az írás. De azért akadtak közöttük olyanok is, melyeknek írása világosan látszott. Babilonia legregőbb nyelvén írt szumir himnuszokat, meteorológiai feljegyzéseket, olvasókönyveket, szófárakat, számtani feladatokat és versösdéseket tartalmaztak. Ezek egy része mintánul szolgált, amit világosan mutat az írásjelek tisztasága és precizitása. A többi másolat volt. Az oszállyban gyakorlásra használták és csak egyes mondatokat, jel- és szószorozatokat tartalmaztak és csak egyes ritkán mutatnak teljes szöveget. Lelki szemünkkel magunk előtt látjuk a gyermekeket, akik négyezer év előtt írtak, esont, vagy rézpalcikájukkal lekiismeretesen véstek bele minden vonást a még friss agyába és félhalkan ismétlék az egyes jelek jelentését. Ha az egyik oldal teli volt, akkor a feladat hátralévő részét a tulsó lapon fejezik be. A tanító olvas, a sorok között kijavítja a rossz jeleket, vagy még egyszer teleírta a táblácskát. Segédje vagy a tanuló maga, valami lapzáttal lekaparja a felső réteget és letörli a szöveget. Így ugyanazt az anyagot több nemzedék használhatta. Ugy látszik, hogy ezekben a tanuló táblácskába valami anyagot kevertek bele és ez tette őket olyan ruganyosakká és tartósakká. Színük kékes. Mindazon szövegek mellett, melyek dátummal vannak ellátva, Hammurabi király nevével találjuk. Ez az iskola az időszámításunk előtti 21-dik században virágozott. *Scheil* újra meg tudta állapítani az akkori írási és olvasási kurzusoknak programját.

Manapság sokat panaszolunk a gyermekek túlterhelése miatt. Nos az ékirások sokkal nagyobb nehézséget gürdítettek a babilonai tanuló elé, mint amilyenek azok, melyekkel a mai kor tanulóinak kell megküzdödniük. A betűk nem csak az egyes vonalakból és a különböző irányú, de rendszeresen sorozotok ékejelesekékből állanak, hanem azokivül legálább fél-tucat különböző jelentésű van. A tanítónak először az összes formákat kellett megtanulnia, aztán az összes jelentéseket, a különböző kombinációk szerint és csak aztután tudta maga számtalan formula egyetlen vonalát kibővíteni, amelyek a bölesőtől a síríg minden cselekvését szabályozták. Csak a folytonos másolás — miközben az egyszerűről haladt az összetettre — vezető telt végre eredményre. Az egy és ugyanazon eredeti jelek csoportokba volt osztva. Ezeknek értelmét és képzését megmagyarázta a tanító. A csoportokat pedig szabályok fűzték egymáshoz, amelyeknek értelmé nem mindég világos. Hónapokig tartó gyakorlás után lehetett csak rátérni két-három jeltől álló csoportok olvasására, amelyeket folyton ismételték, tekintet nélkül arra, hogy az észzeállításnak volt-e értelme vagy sem. Miután a gyakorlás és ismétlés újra betöltött néhány hónapot, rátérhettek a képlekre, vagyis mondatokra, amelyek segítségével aztán a leg-egyszerűbb vallási vagy jogi szövegek megértését tette a tanuló számára lehetővé. Erre a célra egy csomó imát, szerződést és törvényelemezeket, mintegy szélszedték és az első elemeket szavakba rendezték: csoportokká, melyek egy és ugyanazon istenség nevével fejezték ki; himnemű, nönemű, egyes és többes számban álló főnevek sorozatává. Sorokba fűzték a ragozott ígéseket összes alakjaikban. Egész kicsi mondatokat, mint a dicsőret, az üdvözlés, az ima, a sajnálkozás, a hódolat formuláit, továbbá törvényeségi és üzleti szólamformákat. A számtan és mértan az írás és stilykarokotok mellett talált helyet. Nagyon szépen és gondosan írt táblácskákban megtaláljuk a népek és sulyok névjegyzékét, továbbá az egységeket, többszörösökkel és részekkel együtt.

A nők olykor ugyanolyan nevelést kaptak, mint a férfiak. Scheil a romok között olyan szerződést talált, melyet egy *Amathau* nevű hölgy szerkesztett. De több ilyen okmányra nem akad. A sok évet igénylő tanulés és a tanulásal járó nehézségek az irnokot, ki később ügyvéddé lett, rendkívül tekintélyes emberré tették. Eppen így volt Egyiptomban is. A Kelet legrégebb népei sokat írtak és olvastak. Az egyiptomiaknál a papyros és a babiloniaknál téglák pótolták a papírost. A Nilus és Eufrát partjain olyan írásokat találtak, melyek 6-7000 évesek — és ezek emellett többnyire régebbi műveknek újabb kiadásai. Az írás művészete, amelyet még egy évszázad előtt is az aránylag újabb keletű vívmányok közé soroztak, ma már a legrégebbi találmányok között foglal helyet, eredete a történet homályába vész el.

SZÍNHÁZ, ZENE

*** A szentiváni álom.** A szentiváni álom a Nemzeti Színház és Operaház tagjainak közreműködésével pénteken, e hó 23-án kerül előadásra a Magyar Kir. Operaházban, mérsékelt helyárakkal, bérletszűnethet. A darabnak holnapra kitűzött előadása és szerint emarad s a hétfőre előreváitott jegyek a pénteki előadásra érvényesek.

*** A Magyar Színházban** vasárnap kétszer téték ki a minden jegy eladását jelentő táblát. Délután a *Dróbtót* játszották *születésnapján*, este pedig a színház legutolsó nagyhatású operettje a *Tavasz* került színre harmadszor. Erre az előadásra már pénztárgyitások elkeltek minden jegy s temérdek előjegyzés történt az újdonság további előadásaira is. Az énekszámokat viharos tapsal fogadta a közönség. A második fővadás fűtő-fővadás után pedig újra föl kellett huzni a függőnyt, mert a közönség addig nem tájékozott, míg a Strauss-mazurkát *Szentgyörgyi Lenke* és *Ráthonyi Ákos* a teljes kórossal meg nem ismételték. A *Tavasz* a hét minden estején színrekerül, a *Dróbtót* pedig csütörtök és vasárnap délután szerepel műsoron. A két déntáni előadás, helyárai mérsékelték.

*** Darabváltozás a Várszínházban.** A Várszínházban holnapra, hétfőre kitűzött *Fidelio* előadása közébeült áradályok miatt emarad s helyette *Mignon* kerül színre. *Payer Margittal* és *Szilágyiné B. Lionával* a női főszerepekben. A férfiszereplők: *Broulik Ney B. Mihály, Gábor, Hegedűs.*

*** Kamara-esték.** A Hubay-Popper-Kemény-Szerémi Vónóségyes-társulat hat estejére szóló műsora a következő:

Frank C. Vónóségyes. Beethoven, Vónóségyes C-moll Meisen, Vónóségyes G moll, Schumann, Zongoradűs, Tschaiikovskij, Vónóségyes Gis-moll, Havdn Vónóségyes G-dur, Brahms, Zongoradűs F-moll, Schubert, Vónóségyes O-dur Brahms, Vónóségyes C-moll, Mozart, Vónóségyes G-moll, Dvorák Vónóségyes Es-dur, Bartók, Hegedűsönata, Dohnányi, Vónóségyes, Godard, Zongorahármas, Beethoven, Vónóségyes, Gis-moll.

Az első estején pénteken, november 6-án lesz a Royal-szálló termében *Sona Herma* orosz dalénekesnő közreműködésével. Jegyek a Harmonia zenemű- és zongorakereskedésben kaphatók.

*** Hangversenyek.** Bonci dalestéje iránt, mely november 9-én lesz a Vigadó nagrtermében, nemcsak a fővárosi, hanem a vidéki közönség is érdeklődik. Naponta sürögnyeregnek megrendelések a jegyekre. Bonci műsora a legmagasabb művészi színvonalon áll. A dalestélyen közreműködők még *Mazimovits Szilárd* zongoraművész. — *Burmester Willy* hegedűművész, ki két évvel ezelőt művészi játékaival nálunk szenzációt keltett, *Krisztiana* Stockholm és Kopenhágában nagy sikerrel hangversenyezett. Krisztianában az első hangverseny bevételeit, 10.000 koronát, egy tükzatasztrófia alkalmából hátramaradt árának és az ottani szegényeknek adományozta. Hogy Stockholmban milyen szenzációt keltett, azt az is bizonyítja, hogy az ottani zenészek kik az operai zenekarban és a zenekari hangversenyekben este el vannak foglalva, telkérték, hogy egy déntáni hangversenyt rendezzen, hogy ők is élvezhessék művészi játékát. *Burmester* november 17-én rendez a fővárosi Vigadóban hangversenyt. — *Sauer Emil* zongoraművészt az idén ismét hallani fogjuk. Zongoraestéje, mely november 11-én lesz a fővárosi Vigadó nagytermében, egyike lesz a legérdekesebb hangversenyeknek. Műsora nagyon érdekes és sok olyan művet tartalmaz, amelyet a nagy mester Budapesten még nem játszott. Előadja többek között Liszt H-moll szonátáját és saját szerzeményű, négy tételeből álló szonátáját. (Jegyek mindáron hangversenyre a Harmonia zenemű és zongorakereskedésben (Váci-utca 20.) kaphatók. — Szerdán, e hónap 21-én este 7 1/2 órákor lesz az *L. filharmóniai hangverseny*, melylyel a társaság megkezdte működésének 61-ik évét. A zenekart *Kerner István* karnagy vezényli. Az idei 10 hangversenyben még a következő művészek működnek közre: *Antes György* az Opera bstenorja, *Heermann Hugó* hegedűművész, *Baré Emil*, az Opera új versenymestere, *Dohnányi Ernő*, *Thomán István* zeneakadémiai tanár, *Vasquez Ida*, *Bartolucci Viktória*, *Broulik Ferenc*, *Ney Dávid*, a Zenekevelők Egyesülete s *Budai Dávid* *Martusz Henrik* hegedűművész, *Sistermanns Antal* énekművész, *Gmeiner Lulu* dalestékesnő, *Morena Berta*, a müncheni opera tagja és

Tessényi Margit. A még fennmaradt osekély jegykészletet *Méry Béla* (Andrássy-ut 12.) árúsija. — A *Grünfeld-Börger* társaság hangversenyeire az összes első sorokat már kibérelték. Az első hangverseny vasárnap november 8-án délután 4 1/2 órákor lesz. A II. hangverseny *Mozart*-t, a IV. pedig *Beethoven*-est lesz. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi és társánál.

*** Gorkij Maxim színházgató.** A *nisi-novgorodi* népies színház élére *Gorkij Maxim*, az *Egyélti menedék-hely* hírneves írója lép mint igazgató. *Gorkij* a színház számára új színművet ír, amelylyel a színházat az ő igazgatása alatt, még is nyitják.

MŰVÉSZET

□ **A Nemzeti Szalon megnyitása.** Nagy és díszes közönség jelenlétében nyitotta meg vasárnap délelben a Nemzeti Szalon őszi tárlatát dr. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter, akinek fogadásánál ott voltak: *Szalay Imre* miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum, *Radics Jenő* miniszteri tanácsos, az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatója, *Merkl* tábornok, dr. *K. Lippich Elek* miniszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály feje, *Barta Ödön*, *Gorove László* és *Révai Mór* országgyűlési képviselők, *Wodianer Hugó*, dr. *Grauer Vilmos* és *Szabó József* fővárosi bizottsági tagok, a Szalon vezetősége részéről *Ernst Lajos* igazgató, dr. *Róza Miklós* titkár és *Rubovics Márk* műtáros, valamint a kiállító művészek. *Wlassics Gyula* miniszter az üdvözlés után kijelentette, hogy örömmel nyitja meg az őszi tárlatot, melyen oly sok új tehetség mutatkozik be. Ezután sorra nézte a képeket, miközben a legtöbb kiállító művészhez volt egy-egy elismerő vagy buzditó szava. A miniszteri távozásakor lelkesen megéleneztek.

□ **Képkiallítás Debreczenben.** A Debreczeni Műpártoló Egyesület 19.3 november 22-ikétől december 15-ig képkiallítást rendez a vármegyei ház termében. A társulat anyagát a Képzőművészeti Társulat gyűjti egybe, a műtáros hivatal ennélfelva föl-hívja az összes kiállító művészeket, hogy a kiállításra szánt műtárgyukat e hó 26-ig, a téli kiállítás anyagával együtt a Műcsarnokba szállíttassák be.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **Az Akadémia III-ik osztálya** e hó 19-ikén, hétfőn délután 5 órákor ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. *Schulek Vilmos* r. tag: A szempár közös működését bizonyító kísérletek című székfoglaló értekezése. 2. *Klug Nándor* r. tag: A vérnyomás és hőmérsék betelvása a szivre. 3. *Réthy Mór* r. tag: Ostwald elve a mechanikában. 4. Dr. *Hegyes Endre* r. tag: A Pasteur-intézet 1902. évi működése. 5. *Csorba György* részéről: A ketűs partiolokról, előterjeszti *Rados Gus. tav* levelező tag.

□ **A Magyar Történelmi Társulat** november 4-én csütörtökön délután 5 órákor főelvasó- és választmányi ülést tart. Az ülésen érdeklődőket szivesen látnak. Ez alkalommal vasztói gyűlés lesz, amelyen beülnek a megválasztott elnöki tisztséget is.

□ **Az Akadémia nagyjuttal.** Az 1903. évi akadémiái nagyjuttal (200 arany) és a *Marozsbanymolekijuttal* (50 arany) az 1897-1903. években megjelent s a *mathematikai tudományok körébe tartozó* munkák legjobbának lévén odaítélendő: az Akadémia figyelemzettei az ily munkák szerzőit, hogy műveiket 1904. január végéig a lóttákari hivatalhoz küldjék be. Öljegyzvén röviden, amit munkájuk kíváló vonásának tartanak. Azonban a figyelemzettek koránt sincs az az értelme, mintha a be nem küldött munka, melyről a tagoknak tudomásuk van, nem pályáznatna

□ **Uj Idők.** A nemzeti kegyelet ünnepeből az *Uj Idők*, *Herzog* Ferenc lapja is kivette a részét. A szokottnál még díszesebb formában, va ósóság albumalakban jelent meg, olyan tarta omnal, amely méltó a nagy emlekműnek. A címlapon egy Teles Ede által miniatúroz Deák-fej látható és mindjárt az első oldalon *Herzog* Ferenc költői lendülettel méltatta a haza bölcsének historiai alakját. *Mikszáth Káimán* a Deák Ferenc személdőke címén páratlan humorral és mely pszehologoval fejtegeti, hogy miben állott Deák Ferencnek ama nagy varázsa, amelyet kortársaira gyakorolt. Vele együtt *Hegedűs Sandor* aki Deák Ferencet még személyesen ismerte, jellemzi a haza bölcsét. A kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. sz.) kívánatra ingyen küld megutaványszomat. Az *Uj Idők* előfizetési ára negyvedrre 4 korona.

SPORT

*** Football.** A különböző labdarúgó-mérkőzések közül bizonyára egyike volt a legérdekesebbeknek, mely a *Budapesti Torna-Club* és a *Magyar Athletikai-Club* között folyt le. Az eredmény nagyon meglepő, miután a M. A. C.-ról eidei mérkőzése után egész más vélemény uralkodott; valszínnű hogy több sikerrel is állják meg helyüket ha olyan eszeredetten s igazoltan nem küzdenek s a játék hevében bizony többször is túllépték a fair játék határait. Mindenesetre

lelkes buzgalomuk több sikert érdemelt volna, azonban a B. T. C. szivósságán minden erejük megfőrt. Az első félidőben 2, a másodikban 3 goalt kaptak s így a végeredmény 5:0 a B. T. C. javára.

A margitszigeti sporttelepen ma délután 3 órákor mérkőzött a *Postások* csapata a *M. U. E.* csapatával. A játék kezdetlen mindjárt meglátszott a Postások fölénye; a kezdés után 1 1/2 percel a labda már meg is akadt az Uszók kapujában, melyet a 24 ik percben még egy goal követelt. Az első félidőben, bár az Uszók kapuja állandó ostrom alatt állott, több goal nem volt. A második félidőben az uszók inkább a védelemre szorítottak, úgy hogy bár most is állandó ostrom alatt állott kapujuk, a Postások nem voltak képesek eredményt elérni. Az Uszók minden támadása már a Postások fedezetésorán megfőrt, úgy hogy a Postások kapuálatában nem is volt veszedelemben. Minthogy a második félidőben a Postások szől ellen játszottak, végső eredmény 2:0 a Postások javára.

Ujpesten a *Grater Sportverein* csapatai mérkőztek az *Ujpesti Tornaegylet* csapataival a következő eredménynyel: a második csapatok 5:1 az Ujpest javára. A football-csapatok még e hónapban tartanak versenyeiket, hogy a revancheot visszaadják egymásnak.

*** Az idei aganoskiállítás.** A Royal-szálló kistermében e hó 20-án megnyíló aganoskiállítás egyike lesz a legérdekesebbeknek, melyeket idénig Budapesten rendeztek. A kiállításra a következők szerepeinek gyűteményekkel: *Frigyes főherceg* részéről a német császár béliely vadászatának gyűteménye, gróf *Telesi Samutól* egy remek 22-es, gróf *Telesi Gyulától* egy 20-as, nemeskéri *K. ss Pál* államtitkáról egy 14-es és egy 10-es, *Cservenka Gyulától* egy abnormitás, két *Gyula* császári és királyi kamarástól egy 14-es és két 12-es, *ittjabb Aich Ferenc* től egy 14-es és egy 12-es, *Dreher Jenőtől* egy 16-os és egy 14-es, *Diét Agostontól* két 14-es, gróf *Fabrice Ebbardtól* egy 14-es. *Vadaskeri* szarvasagancsot bejelentettek *Gróf Almásy Dénes* egy 18-as és egy 10-est, gróf *Károlyi Mihály* egy 16-ost, gróf *Esternay László* egy 14-est, *Damlapátok*: *Coburg Fűdöp*, herceg 3 darabot, gróf *Károlyi Imre* 2 darabot. *Óvágancsot*: gróf *Majláth László* 4 darabot, *ittj. Havas János* 10-est 1 darabot. végül *lovag Ahbans Lajos* 6 darabot. A kiállítás e hó 20-ikét bezárólag 25-ig, naponta reggel 9 órától délután 5 óráig lesz nyitva s két korona beléptidj mellett tekinthető meg.

*** Athlétiikai-verseny.** Az athlétiikai szezon befejezésül a *Magyar Athlétiikai Klub* még egy athlétiikai versenyt rendez. E verseny vasárnap, október 25-én, délután 3 órákor lesz a Margitszigeti sporttelepen. A verseny programja a következő: 220 yardos siktutás egy negyed angolmértődéses gát-verseny, harnasugrás. Száz hármaszáz yardos egy fél angolmértődéses siktutási és magasugrási handikap a tétek alacsony volta mellett — személynként és versenyszámokint 1 korona — nagyszámú nevezés remélhető. A nevezési zárlat hét ón, e hó 19-én van. Nevezések a M. A. C. titkárának címére küldendők: *Krepelka Béla*, Budapest, III., Margitszigeti sporttelep.

*** Postagalamb verseny.** A *Columbiai Vadgalambtenyésztők Egyesülete* hatvani postagalamb-versenyében először érkezett be 1 óra 50 perc alatt és e ső díjat nyert *Jandasek V.* ainekő 104. számú lakó himje, másodiknak (1 óra 07 perc alatt) *Szemjéri István* 127. számú kék tojaja haruadúknak *baró Dyrner* Laos első 341. számú kovácsolt himje, negyediknek *Fehete József* 31. számú kék tojaja, ötödiknek *Maloschik Ferenc* 111. számú himje, hatodiknak *Vermes Arthur* 17. sz. fakó himje. Hetediknek 1 óra 30 perc alatt *Maletér Gyula* 160. számú kék tojaja. A verseny-bizottság tagjai *Hunniger József* őrnagy, *Gombos Mihály* vezérkari százados, dr. *Lóve Ernő*, dr. *Shoff Tibor*, és *Kvádl S.* főhadnagy urak voltak. Nevezetett 87 galamb.

*** Bécsi lovasversenyek.** Kellemes ősi időben zsufolt tribünök mellett vívták meg a teliverek az év utolsó klasszikus nagy versenyt: az *Ausztriai díjat*. A verseny a várakozáshoz és a papirospanhoz híven *Hazafinak*, a Bl-skovich istálló kitudnő négy-évesének jutott. *Hazaf* biztosan nyakhosszal nyerte a versenyt *Con Amore* és az eddig még veretlen *Bon marche* ellen, de jha a starttól jobban eljutott volna, úgy bizonyára könnyebben nyer. A Nagy Bécsi ősi akadály-versenyt is ma futották, melyet az eipuszittahall *Grinzinger* nyert meg. *Grinzingernek* az idén ez a tizenkettedik győzelme.

A versenyes részletes eredménye a következő: I. **Kétvétes eladóverseny.** Díj 2000 korona, távolság 900 méter. *Péchy A. S. remissimusa* (Taral) első, *Blaskovich E. Eszsa* (Holmes) második, *Gróf Telesy L. Medve* Jankója (B.ohler) harmadik. Azután *Panaoche*, *Barbi*, *France*. Totalizátor 10:17. Hejrefelgadások: I. 50:71, II. 50:176.

II. **Lászlai díj.** Díj 4000 korona, távolság 1600 méter. *Péchy A. Monte Christoja* (Taara) első, *Dreher A. Ka* Gallia (Clemmson) második, *Schossberger L. Kapusa* (Bonta) harmadik. Azután *Viribus unis* Futótűz, *Csurgo*. Totalizátor 10:67. Hejrefelgadások: I. 50:149, II. 50:149.

III. **Ausztriai-díj.** Díj 100 000 korona. Távolság 1800 méter. *Blaskovich E. Eszsa* (Van Dusen) első, gróf *Trautmaunsdorff L. Con amore* (Clemmson) második, *baró Springer G. Bon marche* (Taral) harmadik. Azután *Vica-versa*, *Javorina*, *Blockberg*, *Bob Adams*, *Gombás*. Totalizátor: 10:29. Hejrefelgadások: I. 50:69, II. 50:99, III. 50:73.

IV. **Handicap** Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. *Péchy A. Alsterije* (Taral) első, *Meichl T.*

M. KIR. OPERAHAZ. Hétfő, 1903. október hó 19-én. Zárva.

NEMZETI SZÍNHAZ. Hétfő, 1903. október hó 19-én. A bögre.

Vígjáték. Iria Plautus. Fordította Csiky Gergely. Személyek: Paulayné Lyconides, Gái Staphila, Hélvoy Congrio, Rózsahogyi

A képzelt beteg.

Vígjáték 3 felvonásban. Iria Molière. Fordította Bereczik Árpád.

Argan, Bohme, Angelika, Louison, Beraldó, Cleante. Személyek: Gabányi Diaforius, Alszegi Dáforius T., Liget Purgon, Váradi Fleuryant, Hetényi Bonnefoi, Dezső Toinette, Nagy Ib.

VIGSZÍNHAZ. Hétfő, 1903. október hó 19-én.

Dr. Nebántsvirág.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Mars és Desvallières. Fordította Hajó Sándor.

Lachevrette, Bois d'Arcy, Francine, Chambaudier, Marcelle, Léopardy. Személyek: Góth Jozette, Tapolezai Pimbért, Kertész Par'agas, Hegedűs A herceg, Pécsi P. Szoliman pasa, Tanay Mounmoute.

NÉPSZÍNHAZ. Hétfő, 1903. október hó 19-én.

„Magyar dal“

melodráma. Szövegét írta Heródek Sándor, zenéjét szerzte Kerner Jenő.

Költő Szirmai

Utána:

Kury Klára felléptével:

Huszárkisasszony.

Eredeti operette 3 felvonásban. Iria és zenéjét szerzte Bokor József.

Haraszthy Melánia, Cecil, Murph, Pepita, Török Miklós. Személyek: Kovács M. Bartos, Hegyi Haragos, Rédei Schneidig, Solymosi Muki, Kury Szobalány, Szirmai Janosi, Kalocsai

MAGYAR SZÍNHAZ. Hétfő, 1903. október hó 19-én.

Tavas.

Nagy operett 3 felvonásban. Duvall és James után írta Lindau és Wilhelm. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Strauss József.

Bsapó Gusztáv, Margit, Hollós, Cecília, Ernő, Berta. Személyek: Szalóki báró Keleti, A báróné Sziklai Gál Feri, Penyvesi Anna, Párkas Mayer, Szabó E. Náci, pincér

URANIA SZÍNHAZ. Hétfő, 1903. október hó 19-én.

Berlini élet.

Iria: dómötöri Németh Péter, Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁRSZÍNHAZ. Hétfő, 1903. október hó 19-én.

Mignon.

Regényes opera 3 f. v. Zenéjét szerzte Thomas A. Szövegét Goethe. Irták Meirles Vilmos tanuló évei című regénye után Irták Carré és Barbier. Ford. Ormá F.

Meister Vilmos, Lothario, Laertes, Fridrik, Mignon. Személyek: Broulik Jarno, Ney B. Mihály, Gábor Payer, Jarno, Antonio, Zafari, Hegedűs Szilváyné, Zolnai Kósa, Tóthfalusi

Színházak heti műsora.

Table with 5 columns: Day, Magyar kir. Opera, Nemzeti színház, Vígyszínház, Népszínház, Magyar színház. Rows include Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap este.

FŐVÁROSI ORFEUM. VI., Nagyzsuzsanna-utca 17. Ma és mindnap. Logósnység a főfődzeten. Kórnika operette Harisch J. L-től. Zenedjét szerzte Zaitz J. N.

Önkéntesi egyenruhák s katonai felszerelések. Blum Sándor. Budapest, Váci-utca 15.

Huzás november 2-án. Minden sorsjegy nyer. OLASZ vör. ker. SORSJEGY. Főnyeremény 35.000 lra.

FLEISSIG SÁNDOR - BANGHÁZA - Budapest, VII., Erzsébet-kört 2. Arverésen vásárolt. „Géprecek és kőzetek zúzására“ és „Hengerjárat“

BIKAVÉR LIKÖR. TISZTA BORPÁRLAT. ENNÉLFOGVA ÉTVÁGYGERJESZTŐ ÉS GYOMORERŐSÍTŐ. KLEIN JÓZSEF ÉS ADOLF BUDAPEST

Az Athenaeum irod. és nyomdai r.-t. kiadásában Budapest, VII., Kerepesi-út 54. megjelent: Dr. HORVÁTH CYRILL Magyar Irodalom Története. Első kötet.

A titkos betegségek alapos gyógyításáról. Ne sajnálja senki a fáradozást ilyen komoly ügyben, jelentkezzék egyszer személyesen, mert a legújabb külföldön beszerzett speciális műszerekkel még a legrejtőbb betegségeknek is pontosan meg lehet határozni a stékelyét, elterjedését, minőségét, kórokozóját: bármily mélyen felszerte is be magát a kóranyag a szervekbe, vagy a test nedveibe.

Lampel R. (Wodianer F. és fia) Budapest, VI. Andrássy út 21. sz. Magyar és német helyesírás szabályok. A magyar helyesírás. Az iskolai és akadémiai írásművek. Összeállította: Károlyi Sándor. Ára 60 fill.

A hölgyekre nézve. nagy fontosságú azt tudni, hogy egyedül a „Lorison-Crème“ van arra hivata, hogy a szépséget fenntartsa és a hol hiányzik, elérhető legyen; mert e szer a legjobb mely e téren feltaláltott, és minden követelménynek megfelel, a mi az arcápolást illeti, mert a hölgyek már 2-3 napi használat után meggyőződnek meglepő hatásáról. A legelőkelőbb hölgyvilág valamint a legelső művésznők használják a legmeglepőbb eredményt, az egyedüli szépségszer, mely az arcot viruló frissé és fiatal teszi, a ráncokat az arcon és nyakon eltünteti, az arcbört finomná, frissé és sugárzóvá teszi; még előrehaladott koru hölgyek is oly csodás arczint kaptak a „Lorison-Crème“ használatá után, hogy életük legmeghatározói lehetetlen. Egy tégely ára 6 frt.

Téli szőlő. szállításunk 5 kilós kosarakban bérmentve: Hamburgi muskotályt K. 4.- Alexandriali Blanche muskotályt 3.- Sarga kocsinok 2.60

Alkalmas helyiséget keresek. Budapest, VII., Kerepesi-út 22. II. em.

Élnédek. A Stefánia-után toheri mentes 1464 négyzetes nagyságu telk azonnali eladásra. Bővebbet a kiadó hivatalában.

ÉNZT. SORSJEGYEKRE ÉRTÉKPAPIROKRA. vidéki takarékpénztári részvényekre (visszafizethető tiszteszártnál kisebb részletekben is), bármily összegben, igen olcsón ad.

Részletfizetésre. arany, ezüst, ésközérk szeborak és inararok olcsón kaphatók.

BUTOR. leszállított áron! Helyiség változtatás miatt az összes raklárón levő kárpitos nagy nagyságu szőnyegváltók, ottománok, hálódivánok, nyugyagyal, matracok, székelyek, ágyak, mosók, teljes hálószobák valamint egyes darabok jó szilárd kivitelben, továbbá függönyök, lapidok stb. részben készre, részben leszállított áron adtnak el. Argyezéket vidékre ingyen is bérmentve küldök. Nathán Ignác kárpitos és asztalos butorkészítő, Budapest, VII., Erzsébet-kört 23.